EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2017.5.3.
COM(2017) 218 final

Ajánlás

A TANÁCS HATÁROZATA

a Bizottságnak a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságával az állam Európai Unióból való kilépésének szabályait meghatározó megállapodásról folytatandó tárgyalások megkezdésére való felhatalmazásáról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikke szerint saját alkotmányos követelményeivel összhangban a tagállamok bármelyike úgy határozhat, hogy kilép az Unióból. A kilépést elhatározó tagállamnak ezt a szándékát be kell jelentenie az Európai Tanácsnak.

Az Egyesült Királyság 2017. március 29-én bejelentette az Európai Tanácsnak azon szándékát, hogy kilép az Európai Unióból és az Európai Atomenergia-közösségből.

Az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikke értelmében az Európai Tanács által adott iránymutatások alapján az Unió tárgyalásokat folytat és megállapodást köt az Európai Uniót elhagyni kívánó állammal, amelyben az érintett államnak az Unióval való jövőbeli kapcsolataira tekintettel meghatározzák az illető állam kilépésének részletes szabályait.

Emlékeztetni kell arra, hogy a kilépési megállapodás hatálybalépésének időpontját oly módon kell meghatározni, hogy az ne legyen később, mint 2019. március 30-a, kivéve, ha az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikke (3) bekezdésének megfelelően az Európai Tanács az Egyesült Királysággal egyetértésben ennek a határidőnek a meghosszabbításáról egyhangúlag határoz. Ennek hiányában 2019. március 30-án, (brüsszeli idő szerint) 00:00 órától kezdődően az uniós szerződések és az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés az Egyesült Királyság tekintetében többé nem alkalmazhatók. Az Egyesült Királyság a kilépés időpontjától kezdődően harmadik országnak minősül. Ugyanezen időponttól kezdődően a Szerződések azon tengerentúli országok és területek vonatkozásában is hatályukat vesztik, amelyek az Egyesült Királysággal különleges kapcsolatban állnak[1], valamint azon európai területek vonatkozásában, amelyek külkapcsolataiért az Egyesült Királyság a felelős, és amelyekre a Szerződések az Európai Unió működéséről szóló szerződés 355. cikke alapján alkalmazandók.

Az Európai Tanács 2017. április 29-én iránymutatásokat fogadott el. Ezen iránymutatások fényében ezen ajánlás javasolja, hogy a Tanács hatalmazza fel a Bizottságot az Egyesült Királysággal az állam Európai Unióból és az Európai Atomenergia-közösségből való kilépésének szabályait meghatározó megállapodásról folytatandó tárgyalások megkezdésére, jelölje ki a Bizottságot az EU tárgyalójának, és határozzon meg tárgyalási irányelveket a Bizottság számára.

A tárgyalások folytatására az Európai Tanács iránymutatásainak megfelelően kerül sor, a tárgyalási irányelvekkel összhangban, valamint az Európai Parlament 2017. április 5-i állásfoglalásának kellő figyelembevételével. Az Európai Tanács iránymutatásaiban maghatározottak szerint a tárgyalásokra több szakaszban kerül sor. A mellékletben szereplő javasolt tárgyalási irányelvek a tárgyalások első szakaszára vonatkoznak, és az Egyesült Királyság Unióból való rendezett kilépésének biztosításához feltétlenül szükségesként azonosított témaköröket kezelik prioritásként. Ezek a tárgyalási irányelvek a tárgyalások során szükség szerint módosulhatnak vagy kiegészülhetnek, különösen annak érdekében, hogy tükrözzék az Európai Tanács iránymutatásainak alakulását és kiterjedjenek a tárgyalások következő szakaszára.

[1] Az Európai Unió működéséről szóló szerződés II. mellékletének utolsó 12 francia bekezdésében felsorolt országok és területek.

Az Unió és az Egyesült Királyság közötti leendő kapcsolatokról szóló megállapodást csak azt követően lehet véglegesíteni és megkötni, hogy az Egyesült Királyság harmadik országgá vált. Az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikke azonban úgy rendelkezik, hogy az Unióval való jövőbeli kapcsolatok keretét az illető állam kilépésének részletes szabályait meghatározó megállapodás során figyelembe kell venni. Ennek érdekében amint az Európai Tanács úgy határoz, hogy kellő előrelépés valósult meg a tárgyalások második szakaszának megkezdéséhez, az 50. cikk szerinti tárgyalások második szakaszában átfogó közös koncepciót kell kialakítani a leendő kapcsolatok keretére vonatkozóan.

A kilépési megállapodás szerinti átmeneti szabályozás meghatározása, ideértve a jövőbeli kapcsolatok várható keretéhez kapcsolódó áthidaló megoldásokat, az előrelépés fényében függ az Unió és az Egyesült Királyság közötti leendő kapcsolatoknak a tárgyalások második szakaszában meghatározandó keretére vonatkozóan kialakított koncepciótól. Az esetleg ilyen átmeneti szabályozás részét képező kérdések tehát nem tartoznak az itt javasolt tárgyalási irányelvek hatálya alá, ezeket egy későbbi szakaszban határozzák meg. E megközelítés lehetővé teszi az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikkében a megállapodás megkötésére vonatkozóan előírt korlátozott időtartam hatékony beosztását.

Az Európai Tanács iránymutatásaival összhangban a rendezett kilépésre vonatkozó tárgyalásokra, a leendő kapcsolatok keretével kapcsolatos bármely előzetes és előkészítő megbeszélésekre, valamint az átmeneti szabályozásra egyaránt az alábbi alapelveket alkalmazzák:

– A megállapodás a jogok és kötelezettségek egyensúlyán alapul, és a két félnek egyenlő feltételeket biztosít;

– Az egységes piac integritásának megőrzése kizárja az ágazati megközelítésen alapuló részvételt;

– Egy olyan államot, amely nem tagja az Uniónak, és amelyet nem terhelnek a tagokkal azonos kötelezettségek, nem illethetik meg a tagságból eredő azonos jogok és előnyök sem;

– Az egységes piacban való részvétel magában foglalja a négy szabadság elfogadását;

– Az Egyesül Királysággal folytatott tárgyalások során a témákat egyetlen csomagként fogják kezelni. Azon elvnek megfelelően, miszerint addig nem beszélhetünk megállapodásról, amíg nincs mindenről megállapodás, az egyes kérdésekről nem lehet külön-külön megállapodni. Az Unió egységes álláspontot fog képviselni a tárgyalásokon, kizárólag az ezekben az iránymutatásokban és a tárgyalási irányelvekben meghatározott csatornákon keresztül, és az egyes tagállamok nem folytathatnak külön tárgyalásokat az Egyesült Királysággal az Egyesült Királyságnak az Unióból való kilépésével kapcsolatos ügyekről.

– A megállapodásnak tiszteletben kell tartania az Európai Unió saját döntéshozatala tekintetében fennálló autonómiáját, valamint az Európai Unió Bíróságának szerepét is.

• **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

Az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikke szerinti tárgyalások és megállapodás teljes mértékben tiszteletben tartják a szerződéseket, valamint megőrzik az uniós jogrend integritását és autonómiáját. Előmozdítják az Unió értékeit, célkitűzéseit és érdekeit, valamint biztosítják az uniós szakpolitikák és fellépések összhangját, hatékonyságát és folytonosságát.

- **Alapjogok**

Az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikkének megfelelően az Unió elismeri az Európai Unió Alapjogi Chartájának szövegében foglalt jogokat, szabadságokat és elveket. A Charta ugyanolyan jogi kötőerővel bír, mint a Szerződések. Ezen felül az alapvető jogok – melyeket az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény garantál, és amelyek a tagállamok közös alkotmányos hagyományaiból erednek – az uniós jogrend általános elveit képezik.

Az Unióban ezek a jogokat, szabadságokat és elveket továbbra is teljes mértékben megőrzik és védik, mind az Egyesült Királysággal az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikkének megfelelően folytatott tárgyalások során, mind pedig az Egyesült Királyságnak az Unióból történő kilépését követően.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

Az Egyesült Királyság bejelentette azon szándékát, hogy kilép az Európai Unióból. Ennek következményeként a tárgyalások és a kilépési megállapodás megkötésének jogalapját az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikke képezi. Emlékeztetni kell arra, hogy az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés 106a. cikkével összhangban az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikke alkalmazandó az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződésre is.

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 218. cikke (3) bekezdése szerint – amelyre az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikke hivatkozik – a Bizottság ajánlásokat nyújt be a Tanácsnak, amely a tárgyalások megkezdéséről határozatot fogad el, amelyben a Tanács kijelöli az Unió főtárgyalóját.

- **Arányosság**

Ezen ajánlás javasolja, hogy a Tanács az Európai Unióról szóló szerződésnek az Európai Unió működéséről szóló szerződés 218. cikke (3) bekezdésével összefüggésben értelmezett 50. cikke szerint fogadjon el határozatot a tárgyalások megkezdéséről és jelölje ki az Unió főtárgyalóját. Az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikke szerinti tárgyalások célja, hogy biztosítsa az Egyesült Királyság Unióból való rendezett kilépését. Mivel az Unió és az Egyesült Királyság közötti leendő kapcsolatokról csak azt követően lehet megállapodást kötni, hogy az Egyesült Királyság harmadik országgá vált, a tárgyalások nem foglalkoznak az Unió és az Egyesült Királyság közötti leendő kapcsolatok keretével kapcsolatos kérdésekkel azon túlmenően, hogy a tárgyalások során figyelembe veszik e keretet.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikke szerint tárgyalást kell folytatni az Egyesült Királysággal az állam Európai Unióból való kilépésének szabályait meghatározó megállapodásról. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 218. cikkének (3) bekezdése rendelkezik arról, hogy a Bizottság ajánlásokat nyújt be a Tanácsnak, amely a tárgyalások megkezdéséről határozatot fogad el, amelyben a Tanács kijelöli az Unió főtárgyalóját. A tanácsi határozat a megfelelő eszköz ahhoz, hogy e tekintetben a Tanács felhatalmazza a Bizottságot.

3. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

Ezen ajánlásnak – amely javasolja, hogy a Tanács jelölje ki az EU főtárgyalóját és hatalmazza fel a Bizottságot az Egyesült Királysággal folytatott tárgyalások megkezdésére – várhatóan nincsenek közvetlen költségvetési vonzatai az érintett tárgyalási eljárás tekintetében. A fent említett tárgyalások eredményeként születő, az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikke szerinti megállapodás költségvetési vonzatainak felvázolására a kilépési megállapodás aláírására és megkötésére vonatkozó javaslatok előterjesztésekor kerül sor.

4. EGYÉB ELEMEK

- **A javaslat rendelkezéseinek részletes magyarázata**

A javasolt tanácsi határozat 1. cikkében a Tanács felhatalmazást ad az Egyesült Királysággal az állam Európai Unióból és az Európai Atomenergia-közösségből való kilépésének szabályait meghatározó megállapodásról folytatandó tárgyalások megkezdésére, és kijelöli a Bizottságot az EU tárgyalójának.

A javasolt tanácsi határozat 2. cikkében a Tanács rendelkezik arról, hogy a tárgyalások az Európai Tanács által adott iránymutatások, valamint a mellékletben szereplő irányelvek alapján folynak.

A tanácsi határozat javasolt melléklete tárgyalási irányelveket határoz meg az alábbi kérdésekben:

– A polgárok jogai;

– Az uniós költségvetéssel, valamint az Egyesült Királyságnak a szerződésekkel létrehozott intézményekben és szervekben való tagságának megszűntetésével, továbbá az Egyesült Királyságnak az uniós szakpolitikákhoz kapcsolódó konkrét alapokban és eszközökben való részvételével kapcsolatos egyetlen pénzügyi megállapodás;

– A forgalomba hozott árukkal kapcsolatos szabályozás, valamint az uniós jog alapján indult, folyamatban lévő eljárások;

– Az Európai Unió működésével kapcsolatos egyéb adminisztratív kérdéssel kapcsolatos szabályozás;

– A megállapodás kezelésének módja.

- **A határozat és a mellékletben foglalt tárgyalási irányelvek kihirdetése**

A Bizottság javasolja, hogy a Tanács tegye közzé a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságával az állam Európai Unióból való kilépésének szabályait meghatározó megállapodásról folytatandó tárgyalások megkezdésére való felhatalmazásáról és a Bizottságnak az EU tárgyalójaként való kijelöléséről szóló határozatát, valamint a határozat mellékletében foglalt tárgyalási irányelveket.

Ajánlás

A TANÁCS HATÁROZATA

a Bizottságnak a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságával az állam Európai Unióból való kilépésének szabályait meghatározó megállapodásról folytatandó tárgyalások megkezdésére való felhatalmazásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Szerződésekre, különösen az Európai Unió működéséről szóló szerződés 218. cikke (3) bekezdésével összefüggésben értelmezett, az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikkére,

tekintettel az Európai Tanács 2017. április 29-i iránymutatásaira;

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

mivel:

(1) Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága 2017. március 29-én bejelentette az Európai Tanácsnak azon szándékát, hogy kilép az Európai Unióból.

(2) 2017. április 29-én az Európai Tanács iránymutatásokat fogadott el, amelyek meghatározzák az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikke szerinti tárgyalások keretét, valamint megállapítják azokat az általános alapelveket, amelyeket az Unió a tárgyalások során követni fog.

(3) Az Európai Tanács iránymutatásai alapján az Unió tárgyalásokat folytat és megállapodást köt az Egyesült Királysággal, amelyben az érintett államnak az Unióval való jövőbeli kapcsolataira tekintettel meghatározzák az illető állam kilépésének részletes szabályait (a továbbiakban: kilépési megállapodás).

(4) A kilépési megállapodás hatálybalépésének időpontjától, illetve ennek hiányában a bejelentéstől számított két év elteltével a Szerződések az Egyesült Királyság tekintetében hatályukat vesztik, kivéve, ha az Európai Tanács az Egyesült Királysággal egyetértésben ennek a határidőnek a meghosszabbításáról egyhangúlag határoz.

(5) A tárgyalásokat tehát azonnal meg kell kezdeni a kilépési megállapodás megkötése érdekében.

(6) 2017. április 5-én az Európai Parlament a kilépési tárgyalásokkal kapcsolatos állásfoglalást fogadott el.

(7) A Bizottságot fel kell hatalmazni a kilépési megállapodásról folytatott tárgyalások megkezdésére és ki kell jelölni az Unió főtárgyalójaként.

(8) Az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés 106a. cikkével összhangban az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikke alkalmazandó az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződésre.

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Tanács felhatalmazza a Bizottságot, hogy az Unió nevében megkezdje az Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságával az állam Európai Unióból és az Európai Atomenergia-közösségből való kilépésének szabályait meghatározó megállapodásról folytatandó tárgyalásokat, és a Bizottságot kijelöli az EU tárgyalójaként.

2. cikk

A tárgyalásokat az Európai Tanács által elfogadott iránymutatások, valamint a mellékletben szereplő tárgyalási irányelvek alapján kell folytatni.

3. cikk

Ennek a határozatnak a Bizottság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök